

SPRAWOZDANIA, UWAGI, POLEMIKI

Prezydium Zarządu Głównego
Towarzystwa Kultury Języka

SPRAWOZDANIE Z PRAC ZARZĄDU GŁÓWNEGO TOWARZYSTWA KULTURY JĘZYKA ZA LATA 2017–2019

1. Okres sprawozdawczy

Sprawozdanie dotyczy działalności Zarządu Głównego Towarzystwa Kultury Języka w latach 2017–2019.

2. Władze Towarzystwa w kadencji 2017–2019

Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa Kultury Języka powołało w dniu 31 marca 2017 roku – zgodnie ze Statutem Towarzystwa (Rozdział IV, § 28) – władze Towarzystwa: Zarząd Główny, Główną Komisję Rewizyjną, Główny Sąd Koleżeński, w następujących składach:

1. Zarząd Główny (18 członków, 4 zastępców członków)

Członkowie:

- mgr Jerzy Białomyzy – prezes Zarządu Oddziału w Dąbrowie Białostockiej
- dr hab. Jolanta Chojak – członek Oddziału Warszawskiego
- dr hab. prof. UW Wanda Decyk-Zięba – członek Oddziału Warszawskiego
- prof. dr hab. Stanisław Dubisz – redaktor naczelny miesięcznika „Poradnik Językowy”, członek Oddziału Warszawskiego
- dr Danuta Emiluta-Rozya – przewodnicząca Sekcji Logopedycznej
- prof. dr hab. Barbara Falińska – przewodnicząca Sekcji Gwaroznawczej
- prof. dr hab. Halina Karaś – członek Oddziału Warszawskiego
- mgr Jarosław Konopka – prezes Oddziału w Grajewie
- dr Marlena Kurowska – wiceprzewodnicząca Sekcji Logopedycznej
- dr Ewelina Kwapien – członek Oddziału Warszawskiego
- dr hab. Violetta Machnicka – prezes Oddziału Siedleckiego
- prof. dr hab. Józef Porayski-Pomsta – członek Oddziału Warszawskiego i Sekcji Logopedycznej
- dr Adam Rychlik – członek Oddziału Warszawskiego
- prof. dr hab. Henryka Sędziak – prezes Oddziału Łomżyńskiego
- dr hab. Natalia Siudzińska – członek Oddziału Warszawskiego
- prof. dr hab. Urszula Sokólska – prezes Oddziału Białostockiego
- dr hab. prof. UW Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska – prezes Oddziału Warszawskiego
- dr hab. Zofia Zaron – członek Oddziału Warszawskiego

Zastępcy członków:

- dr Dorota Czyż – członek Zarządu Oddziału Łomżyńskiego
- dr hab. Małgorzata Pietrzak – członek Oddziału Warszawskiego
- dr Jakub Skrzek – członek Sekcji Logopedycznej
- dr hab. Marzena Stepien – członek Oddziału Warszawskiego

2. Główna Komisja Rewizyjna:

- dr hab. Maria Przastek-Samokowa – przewodnicząca
- dr Monika Jabłońska
- dr Marta Piasecka – sekretarz

3. Główny Sąd Koleżeński:

- dr Małgorzata Frąckiewicz – przewodnicząca
- mgr Paulina Atys
- mgr Bożena Kwas-Biała – sekretarz

Niniejsze sprawozdanie nie obejmuje prac Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego.

W okresie sprawozdawczym w składzie osobowym Zarządu Głównego nie nastąpiły żadne zmiany.

W pracach Prezydium – na zaproszenie prezesa ZG – brała udział dr hab. Wanda Decyk-Zięba – członek Zarządu Głównego.

3. Prace Zarządu Głównego

W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny Towarzystwa realizował następujące zadania statutowe (Rozdział IV, §§ 29–31):

1. Powołał na posiedzeniu 31 marca 2017 roku 7-osobowe Prezydium w składzie:

- prof. dr hab. Józef Porayski-Pomsta – prezes
- prof. dr hab. Stanisław Dubisz – zastępca prezesa
- dr hab. Jolanta Chojak – zastępca prezesa
- dr Marlena Kurowska – sekretarz
- dr hab. Zofia Zaron – skarbnik
- prof. dr hab. Halina Karaś – członek
- dr hab. Natalia Siudzińska – członek

2. Odbył 3 posiedzenia:

- 31.03.2017 – powołanie Prezydium
- 29.03.2019:
  - przyjęcie sprawozdania Prezydium za rok 2018
  - przyjęcie sprawozdań z pracy oddziałów terenowych i sekcji oraz redaktora naczelnego „Poradnika Językowego” za rok 2018
  - podjęcie uchwały o zwołaniu Walnego Zgromadzenia Członków TKJ na 8 października 2019 r.
- 08.11.2019
  - przyjęcie sprawozdania prezesa Zarządu Głównego
  - przyjęcie proponowanego porządku obrad Walnego Zgromadzenia
  - ustalenie listy kandydatów do władz TKJ w kadencji 2019–2022

4. Prace Prezydium Zarządu Głównego

Prezydium Zarządu Głównego odbyło posiedzenia w następujących terminach: 31.03.2017; 23.02.2018; 15.06.2018; 16.11.2018; 29.03.2019; 8.10.2019.

Ponadto członkowie Prezydium konsultowali ze sobą bieżące sprawy Towarzystwa – za pomocą Internetu i telefonicznie.

Najważniejsze prace Prezydium:

1. Przygotowanie wniosków grantowych:

- Narodowe Centrum Kultury – program „Ojczysty – dodaj do ulubionych”: 2017; 2018; 2019; Wnioski przygotowała dr hab. Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska – kierownik projektów (w 2019 r. współpraca dr hab. Katarzyny Sobolewskiej); projekt uzyskał dofinansowanie i był realizowany;
- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Działalność Upowszechniająca Naukę (DUN). Wniosek o dofinansowanie wydawania „Poradnika Językowego” przygotował prof. Józef Porayski-Pomsta. Decyzja pozytywna MNiSW – „Poradnik Językowy” uzyskał dofinansowanie na lata 2019 i 2020;
- Narodowy Instytut Wolności – PROO 01: Wniosek o wsparcie finansowe Towarzystwa (głównie chodziło o dotację na dofinansowanie zatrudnienia sekretarki i księgowej, zakupu sprzętu do pracy biurowej oraz zapewnienia środków własnych potrzebnych do starania się o dotacje grantowe). Wniosek przygotował prof. Józef Porayski-Pomsta. W pierwszym etapie wniosek został przyjęty, w drugim – odrzucony z ogólnym uzasadnieniem: z powodów merytorycznych;
- Narodowe Centrum Nauki: Narodowy Program Rozwoju Humanistyki. Wniosek pn. „Tradycja ludowa i gwary na przełomie XX i XXI wieku” – przygotowany przez prof. Józefa Porayskiego-Pomstę – nie uzyskał dofinansowania, mimo wysokiej oceny merytorycznej.

2. Obsługa formalna i merytoryczna działalności Towarzystwa Kultury Języka:

- Ocena wniosków grantowych przygotowywanych w TKJ oraz ocena realizacji poszczególnych projektów.
- Ocena publikacji przygotowywanych i wydawanych w ramach serii TKJ: *Z Prac Towarzystwa Kultury Języka*.
- Przyjmowanie i ocena corocznych sprawozdań redaktora naczelnego „Poradnika Językowego” z prac kolegium redakcyjnego.
- Przyjmowanie i ocena corocznych sprawozdań prezesów oddziałów i sekcji Towarzystwa.
- Opracowanie pism do urzędów i instytucji:
  - do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie liczby punktów przyznanej „Poradnikowi Językowemu”;
  - do Rady Języka Polskiego – w sprawie jw.;
  - do Komitetu Językoznawstwa PAN – w sprawie jw.

3. Obsługa administracyjna działalności Towarzystwa Kultury Języka:

- Obsługa administracyjno-finansowa działalności bieżącej (załatwianie spraw w urzędach i bankach, prowadzenie korespondencji, rozliczanie delegacji itp.).

- Obsługa administracyjno-finansowa przyznanych grantów (zakładanie i likwidacja subkont bankowych, przygotowywanie i rozliczanie umów z wykonawcami, rozliczanie formalne i merytoryczne grantów z właściwymi instytucjami).
4. Udział Prezydium w przygotowywaniu imprez naukowych i popularnonaukowych organizowanych lub współorganizowanych w ramach przyznanych grantów oraz przez poszczególne oddziały Towarzystwa:
- udział organizacyjny i merytoryczny w konferencjach i obozach gwaroźnawczych dla młodzieży organizowanych w ramach projektu „Dialog pokoleń”;
  - udział merytoryczny w seminarium prowadzonym przez prof. Henrykę Sędziak w Oddziale w Łomży;
  - udział w promocji publikacji: Jerzy Białomyzy, Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska, *„Mowa prosta” mieszkańców gminy Dąbrowa Białostocka* – w Dąbrowie Białostockiej oraz *Dialog pokoleń. Podlasie – powiat sokólski* pod red. Barbary Falińskiej – w Sokółce.
5. Współpraca z administracją samorządową (zwłaszcza w zakresie pomocy w organizacji konferencji naukowych i popularnonaukowych oraz obozów gwaroźnawczych). Należy tu wymienić:
- Starostwo Powiatowe w Grajewie,
  - Starostwo Powiatowe w Ostrowi Mazowieckiej,
  - Starostwo Powiatowe z Suwałkach,
  - Starostwo Powiatowe w Sejnach,
  - Starostwo Powiatowe w Sokółowie Podlaskim,
  - Starostwo Powiatowe w Sokółce,
  - Burmistrz miasta Augustowa,
  - Burmistrz Dąbrowy Białostockiej,
  - Burmistrz miasta Ostrów Mazowiecka.
6. Współpraca z organizacjami i instytucjami naukowymi:
- Dziekan Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego (dofinansowanie w latach 2017–2018 wydawania czasopisma „Poradnik Językowy” oraz innych publikacji, nieodpłatny wynajem sal),
  - Instytut Polonistyki Stosowanej (zwłaszcza dofinansowanie w 2018 r. jednego zeszytu „Poradnika Językowego” oraz pomoc w pracach administracyjno-biurowych),
  - Instytut Języka Polskiego (współudział w organizacji programów naukowych, w tym współfinansowanie konferencji naukowych i publikacji),
  - Fundacja Języka Polskiego (współudział w organizacji konferencji naukowych i warsztatów gwaroźnawczych oraz w przygotowywaniu publikacji książkowych; dofinansowanie wydania jednego zeszytu „Poradnika Językowego”),
  - Rada Języka Polskiego przy Prezydium PAN (stała współpraca, głównie poprzez udział poszczególnych członków Towarzystwa w pracach RJP),
  - Rada Towarzystw Naukowych PAN (tu: udział w II Kongresie Towarzystw Naukowych 14–15 września 2018 r. pt. „Rola towarzystw naukowych w rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej” w Poznaniu i przedstawienie przez prof. Józefa Porayskiego-

- Pomstę referatu pt. *Towarzystwo Kultury Języka i jego działalność na rzecz środowisk lokalnych*; publikacja spodziewana jest w 2019 roku.),
- Sokołowskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne (współdziałal w organizacji konferencji i warsztatów językowych w 2019 r.),
- Mazowieckie Towarzystwo Kultury (współdziałal w organizacji konferencji naukowej z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Polskiego w 2017 r.).

5. Oddziały terenowe, sekcje przedmiotowe

Towarzystwo Kultury Języka działa poprzez swoje oddziały terenowe i sekcje przedmiotowe.

W kadencji 2017–2019 działały następujące oddziały terenowe i sekcje przedmiotowe:

1. Oddziały:

- w Białymstoku – prezes prof. dr hab. Urszula Sokółska
- w Dąbrowie Białostockiej – prezes mgr Jerzy Białomyzy
- w Grajewie – prezes mgr Jarosław Konopka
- w Łomży – prezes prof. dr hab. Henryka Sędziak
- w Siedlcach – prezes dr hab. Violetta Machnicka
- w Warszawie – prezes dr hab. Elżbieta Wierzbiicka-Piotrowska
- 22 lutego 2019 r. odbyło się spotkanie zorganizowane przez dra Adama Rychlika w Bibliotece Miejskiej w Zduńskiej Woli (wzięło w nim udział około 30 osób). Na spotkaniu był obecny wiceprezydent Zduńskiej Woli, a wykład wygłosił prof. Józef Porayski-Pomsta. W konsekwencji w kwietniu 2019 roku wpłynął udokumentowany wniosek, podpisany przez dra Adama Rychlika, o reaktywację Oddziału w Zduńskiej Woli. Wniosek miał poparcie burmistrza Zduńskiej Woli. Ostatecznie jednak reaktywacja Oddziału nie powiodła się, o czym poinformował dr Adam Rychlik.
- 13 sierpnia 2019 roku wpłynął udokumentowany wniosek, podpisany przez dr Agnieszkę Grażul-Luft, o utworzenie Oddziału w Płocku. Oddział będzie działał na terenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku. Uzyskał akceptację Rektora Uczelni. Wymaga formalnego powołania przez Zarząd Główny TKJ i akceptacji przez Walne Zgromadzenie.

2. Sekcje:

- Gwaroznawcza – przewodnicząca prof. dr hab. Barbara Falińska
- Logopedyczna – przewodnicząca dr Danuta Emiluta-Rozya
- Przyjęta na Walnym Zgromadzeniu uchwała w sprawie powołania Sekcji Kultury Słowa TKJ – jej projekt złożyła dr hab. Małgorzata Pietrzak – nie została zrealizowana; projektodawczyni wycofała się ze swojego zobowiązania, uzasadniając swoją decyzję brakiem zainteresowania wśród członków Towarzystwa.

6. Działalność naukowa i popularyzatorska Towarzystwa

1. Projekt badawczy: „Dialog pokoleń” – 2017, 2018, 2019 – Oddział Warszawski i Sekcja Gwaroznawcza – w ramach projektu „Ojczysty – dodaj do ulubionych”, realizowanego przez Narodowe Centrum Kultury. Kierownikiem projektu jest dr hab. Elżbieta Wierzbiicka-Piotrowska, opiekę me-

rytoryczną sprawuje prof. dr hab. Barbara Falińska. Realizacja projektu miała na celu ocalenie od zapomnienia dawnych zwyczajów oraz gwar ludowych, które dziś są znane prawie wyłącznie najstarszym mieszkańcom wsi. W projekcie brali udział nie tylko naukowcy, ale także nauczyciele i uczniowie z kilkunastu szkół, którzy pod kierunkiem członków TKJ przeprowadzali wywiady z osobami znającymi gwarę, a później na podstawie zebranego materiału wypełniali kwestionariusze, spisywali opowieści ludowe i sporządzali słowniczki gwarowe. Wielu z nich dzięki uczestnictwu w projekcie zrozumiło, że gwara ludowa nie jest gorszą odmianą języka polskiego, ale że jest wartością, którą należy szanować. Ważnym rezultatem projektu było również przygotowanie nauczycieli do prowadzenia niekonwencjonalnych lekcji na temat języka w terenie i organizowania w szkołach zajęć mających na celu naukowe podejście do językowego dziedzictwa narodowego.

W ramach projektu możliwe było zrealizowanie bardzo wielu działań zgodnych z założeniami programowymi Towarzystwa, m.in.:

- wygłoszenie przez członków TKJ kilkunastu wykładów dla uczniów, nauczycieli i członków klubów seniorów w gminach, w których były realizowane zadania;
- zorganizowanie kilkunastu warsztatów językowych dla uczniów i nauczycieli ze szkół biorących udział w projekcie oraz 8-dniowych wakacyjnych warsztatów gwaroznawczych dla ponad 70 uczestników z całej Polski;
- umieszczanie na stronie internetowej www.dialogpokolen.uw.edu.pl informacji językowych i ocalonych od zapomnienia słów, a także informacji o Towarzystwie Kultury Języka i jego działalności;
- zebranie tekstów gwarowych z gmin: Suwałki, Augustów, Sejny, Zagnańsk, Łuków, Dowspuda, Dąbrowa Białostocka;
- opracowanie i wydanie kilku książkowych opracowań naukowych, zawierających zebrane materiały gwarowe;
- zorganizowanie 7 konferencji naukowych i 4 konferencji uczniowskich;
- przygotowanie wystawy fotograficznej pn. „Słowa ocalone od zapomnienia”, która była prezentowana w Warszawie, Dąbrowie Białostockiej i Sokółce.

2. Projekt „Przekraczanie granic języka”. W 2017 roku Warszawskie Centrum Inicjatyw Edukacyjnych i Społecznych (WCIEiS) zaproponowało Oddziałowi Warszawskiemu TKJ wspólne przygotowanie materiałów dotyczących analizy językowej tekstów artystycznych. Miały one pomóc nauczycielom polonistom spełnić oczekiwania nowej podstawy programowej, a jednocześnie stworzyć bazę metodyczną nowoczesnych lekcji języka polskiego, na których zagadnienia językowe będą poruszane łącznie z literackimi. Projekt przewidywał zorganizowanie konferencji, a następnie wydanie tomu pokonferencyjnego z materiałami potrzebnymi nauczycielom. Wsparcie finansowe projektu zapewnił Urząd Miasta Stołecznego Warszawy. W efekcie odbyła się konferencja naukowa na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego i został wydany tom pokonferencyjny

pt. *Przekraczanie granic języka*. W 2018 roku WCIEiS ponowił propozycję współpracy, czego wynikiem była kolejna konferencja i publikacja pokonferencyjna pt. *Literacki homo loquens*. Realizacją obu projektów kierowała ze strony TKJ dr hab. Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska.

3. Konferencje, seminaria, odczyty

1. Konferencje i seminaria:

- seminarium językowe (10 rocznie) – prof. dr hab. Henryka Sędziak, Oddział w Łomży (z udziałem językoznawców i historyków z uniwersytetów w Białymstoku, Gdańsku, Olsztynie, Warszawie – Uniwersytet Warszawski), Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego im. Wagów);
- konferencja naukowa „Polszczyzna Mazowska i Podlasia” – 2017 rok, Oddział w Łomży (z udziałem językoznawców m.in. z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Olsztyńskiego, Uniwersytetu Warszawskiego oraz Łomżyńskiego Towarzystwa Naukowego im. Wagów);
- XVI Ogólnopolska Konferencja Logopedyczna „Interdyscyplinarność w logopedii – konieczność czy nadmiar”, Warszawa 26–27.10.2019, Sekcja Logopedyczna TKJ (główny organizator: Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej) – z udziałem wszystkich ośrodków logopedycznych w Polsce;
- konferencje naukowe i naukowo-metodyczne (Oddział w Warszawie i Sekcja Gwaroznawcza):
  - „Język ojczysty jako przedmiot badań regionalnych. Ocalamy dziedzictwo kulturowe od zapomnienia” – zorganizowana z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego, Warszawa, 20.2.2017 (wspólnie z Centralną Biblioteką Rolniczą, Mazowieckim Towarzystwem Kultury i Polską Fundacją Kościuszkowską),
  - „Przeszłość i przyszłość badań gwaroznawczych na Suwalszczyźnie prowadzonych przez Towarzystwo Kultury Języka” – Dowspuda, 23.5.2017,
  - „Ocalamy od zapomnienia gwary Suwalszczyzny” – Suwałki, 23.5.2017; konferencja naukowo-dydaktyczna,
  - „Stare i nowe słowa w różnych typach dyskursu” – Sejny, 19–20.7.2017,
  - „Przekraczanie granic języka” – Warszawa, 22–23.9.2017 (wspólnie z Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych),
  - „Dialog pokoleń w języku i językoznawstwie” – Warszawa, 8–9.9.2017,
  - „Dialog pokoleń w gminie Ostrów Mazowiecka” – Ostrów Mazowiecka, 23.4.2018; konferencja naukowo-metodyczna,
  - „Różnice pokoleniowe w języku ogólnym i gwarach” – Sokółka, 1–2.8.2018,
  - „Dialog pokoleń V” – Stare Lubiejewo, 12.10.2018,

- „Literacki *homo loquens*” – Warszawa, 28–29.9.2018 (wspólnie z Warszawskim Centrum Innowacji Edukacyjno-Społecznych),
- „Język zwierciadłem kultury” – Sokołów Podlaski, 6–7.8.2019;
- warsztaty gwaroznawcze: „Dialog pokoleń” (Oddział w Warszawie i Sekcja Gwaroznawcza – główni organizatorzy, oddziały w Grajewie i Dąbrowie Białostockiej), w: Sejnach (2017), Sokółce (2018), Sokołowie Podlaskim (2019);
- konferencje metodyczne dla nauczycieli – opiekunów szkolnych kół kultury języka (5) – Oddział w Warszawie i Sekcja Gwaroznawcza;
- konferencje popularnonaukowe dla uczniów liceów ogólnokształcących, gimnazjów i szkół podstawowych oraz szkół rolniczych (8) – Oddział w Warszawie, Sekcja Gwaroznawcza;
- warsztaty językowe dla uczniów liceów ogólnokształcących, gimnazjów i szkół podstawowych oraz szkół rolniczych (40) – Oddział w Warszawie, Sekcja Gwaroznawcza;
- wystawa zdjęć wykonanych w ramach konkursu fotograficznego poświęconego ratowaniu ludowej przeszłości językowej „Słowa ocalone od zapomnienia” – Oddział w Warszawie i Sekcja Gwaroznawcza: – marzec 2019 (z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego – Galeria UW, Audytorium Maximum Uniwersytetu Warszawskiego; – październik 2019 – Sala Wystawowa Urzędu Miasta Dąbrowa Białostocka; – październik 2019 – Sala Wystawowa Starostwa Powiatowego w Sokółce.

2. Odczyty:

1. Oddział Białostocki – prelekcje dla młodzieży:

- dr Anetta B. Strawińska – cykl prelekcji dla młodzieży z liceów ogólnokształcących Białegostoku, np. *Estetyka słowa; Manipulacja w języku i kulturze (na wybranych przykładach)* – dla młodzieży III LO im. K.K. Baczyńskiego; *Bezrefleksyjni jako nowy typ społeczeństwa otwartego* – dla młodzieży I LO im. A. Mickiewicza;
- dr Anetta B. Strawińska – w ramach *Wykładów otwartych*, m.in.: *Self-promotion polskich celebrytów. Autopromocyjne strategie wykorzystujące wizerunek dziecka w rodzimym show-biznesie; Czy jesteś glamour? Uwagi o współczesnej modzie językowej;*
- dr Małgorzata Andrejczyk – cykl pogadanek *O kulturze języka i etyce słowa; Jak dbam o język swoich wypowiedzi – o poprawnej polszczyźnie* – dla uczniów Gimnazjum im. prof. Adama Pałczyńskiego w Danówku;
- dr Ewa Gorlewska – prelekcje, m.in.: *Mówić ładnie, składnie, ale nie dosadnie – o etyce i grzeczności w komunikacji międzyludzkiej* – w ramach Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego; *Językowy obraz narodu w aktualnej polskiej konstytucji i w wypowiedziach białostockich studentów* (w filii Książnicy Podlaskiej – dla pacjentów Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku; *Moda językowa w komunikacji internetowej* – dla młodzieży LO w Dąbrowie Białostockiej.

2. Oddział Warszawski – prelekcje i wykłady:
  - prof. dr hab. Andrzej Markowski, przewodniczący Rady Języka Polskiego przy Prezydium PAN: *Elementy kodyfikacji normy językowej przez Radę Języka Polskiego* – 29.5.2017;
  - dr hab. Elżbieta Wierzbicka-Piotrowska, mgr Jerzy Białomyzy: *Trudności metodologiczne w opisie gwar pogranicza polsko-białoruskiego* – 5.3.2018;
  - dr hab. Anna Cegiela: *Etyka słowa – podstawy teoretyczne i praktyka komunikacyjna* – 7.5.2018;
  - prof. Wojciech Malajkat, rektor Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie: *Pauza w teatrze* – 28.5.2018;
  - prof. dr hab. Józef Porayski-Pomsta: *Co to znaczy mówić i pisać poprawnie* (referat towarzyszący wernisażowi wystawy „Słowa ocalone od zapomnienia”) – 20.11.2018;
  - prof. dr hab. Halina Karaś: *Założenia „Normatywnego słownika polskich nazw miejscowych z obszaru Litwy” i problemy metodologiczne związane z jego opracowaniem* – 26.2.2019;
  - dr hab. Dorota Zdunkiewicz-Jedynak: *Świat moich studentów w świetle ich języka* – 18.3.2019 (z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego);
  - Urszula Kowalczyk: *Konizmy, czyli jak koń opanował język polski* – 18.3.2019 (z okazji Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego);
  - dr hab. Katarzyna Sobolewska: *Zgubiony i odnaleziony XXI tom „Dzienników” Stefana Żeromskiego. Tajemnica Zofii Stamirowskiej* – 6.11.2019.
3. Sekcja Logopedyczna – wykłady:
  - dr hab. Olga Jauer-Niworowska: *Terapia logopedyczna osób z dyzartrią – podejście całościowe (motoryczne i psychologiczne)* – 28.1.2019;
  - mgr Jacek Asperski: *Autorski program terapii paratrotacyzmu i rotacyzmu właściwego* – 7.6.2019.
3. Publikacje:
  - L. Bagińska, 2018, *Światotwórcza właściwość języka na podstawie konceptualizacji motywu życia w ekfrazach Zofii Gordziałkowskiej z tomu „Boecklin w poezji”* [w:] M. Wanot-Miśtura, E. Wierzbicka-Piotrowska (red.), *Literacki homo loquens*, Warszawa, s. 153–171.
  - L. Bagińska, 2019, *Językowy obraz duszy w młodopolskich ekfrazach inspirowanych dziełami malarskimi Arnolda Boecklina*, „Pismo Humanistów” nr 13.
  - J. Białomyzy, E. Wierzbicka-Piotrowska, 2019, *„Mowa prosta” mieszkańców gminy Dąbrowa Białostocka*, Wyd. Wydziału Polonistyki UW i Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa.
  - D. Cybulska, 2019, *Językowy obraz wojny i okupacji utrwalony we wspomnieniach mieszkańców wsi w Łomżyńskim, Łomża*.
  - B. Falińska (red.), 2017, *Dialog pokoleń – Suwalszczyzna – powiat Sejny*, Wyd. „Paper & Tinta Barbara Tokłowicz”, Warszawa.

- B. Falińska (red.), 2018, *Dialog pokoleń – Suwalszczyzna – powiat augustowski*, Wyd. „Paper & Tinta Barbara Tokłowicz”, Warszawa.
  - B. Falińska (red.), 2019, *Dialog pokoleń – Suwalszczyzna – powiat Sokółka*, Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa.
  - M. Frąckiewicz, 2016, *Słownik nazwisk łomżan (XV–XIX wiek)*, Łomża.
  - H. Sędziak, D. Czyż (red.), 2019, *Polszczyzna Mazowska i Podlasia*, t. XXII: *Varia*, Łomża.
  - E. Stępień, B. Wałek (red.), 2018, *Dialog pokoleń – Gmina Zagnańsk*, Wyd. Urzędu Gminy Zagnańsk, Zagnańsk.
  - M. Tocka, 2019, *My z Łomży. Praca poświęcona działalności 60 lat Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Łomżyńskiej*, Łomża.
  - M. Wanot-Mištura, E. Wierzbicka-Piotrowska (red.), 2017, *Przekraczanie granic języka*, Wyd. Wydziału Polonistyki UW, Warszawa.
  - M. Wanot-Mištura, E. Wierzbicka-Piotrowska (red.), 2018, *Lite racki homo loquens*, Wyd. Wydziału Polonistyki UW, Warszawa.
  - E. Wierzbicka-Piotrowska (red.), 2017, *Dialog pokoleń 3*, Wyd. Wydziału Polonistyki UW, Warszawa.
  - E. Wierzbicka-Piotrowska (red.), 2018, *Dialog pokoleń w języku i językoznawstwie*, Wyd. Wydziału Polonistyki UW, Warszawa.
4. Inne:
- Internetowa Poradnia Językowa – prof. dr hab. Urszula Sokółska – Oddział Białostocki;
  - współpraca z Olimpiadą Literatury i Języka Polskiego – Oddział Białostocki;
  - promowanie wśród młodzieży stron internetowych upowszechniających słownictwo wzorcowe – Oddział Białostocki;
  - udział w panelach dyskusyjnych „Tworzenie projektów edukacyjnych dotyczących zagadnień ginącego słownictwa” – eTwinning (platforma współpracy uczniów i pracowników szkół krajów UE: mgr Jarosław Konopka – Oddział w Grajewie);
  - przygotowanie i przeprowadzenie 23 spotkań szkoleniowych oraz doradztwa zawodowego dla nauczycieli, pracowników oświaty i władz samorządowych w powiatach augustowskim, białostockim i siemiatyckim: mgr Jarosław Konopka – Oddział w Grajewie;
  - współpraca z samorządem powiatu grajewskiego: mgr Jarosław Konopka – Oddział w Grajewie;
  - przygotowanie i złożenie do Urzędu Marszałkowskiego w Białymstoku kompletnej oferty na realizację zadania publicznego pn. „Język Podlasia w badaniach uczniów i studentów”: mgr Jarosław Konopka – Oddział w Grajewie.

7. Członkowie Towarzystwa Kultury Języka

Członkowie Towarzystwa to w przeważającej liczbie nauczyciele szkolni, logopedzi i nauczyciele akademicki. W sumie Towarzystwo liczy 194 członków.

8. Podziękowania

- Zarząd Główny Towarzystwa składa podziękowania wszystkim prezesom i zarządom Oddziałów oraz przewodniczącym i zarządom Sekcji za cały okres pracy w kadencji 2017–2019.
- Szczególne podziękowania Zarząd kieruje do:
  - dr hab. Elżbiety Wierzbickiej-Piotrowskiej – za kierowanie projektem „Dialog pokoleń” w latach 2017, 2018, 2019 oraz szczególną aktywność na rzecz Towarzystwa;
  - prof. Barbary Falińskiej – za opiekę merytoryczną nad projektem „Dialog Pokoleń”;
  - prof. Stanisława Dubisza i redakcji „Poradnika Językowego” – za wysoki poziom merytoryczny i edytorski czasopisma;
  - dra Włodzimierza Ulickiego – dyrektora Domu Wydawniczego „Elipsa” za profesjonalizm i terminowość wydawania „Poradnika Językowego”;
  - prof. Wandy Decyk-Zięby – za merytoryczne wspieranie prac Prezydium Zarządu Głównego Towarzystwa;
  - pani Jolanty Niemyjskiej – odpowiedzialnej za prowadzenie sekretariatu Towarzystwa Kultury Języka (od marca 2019 roku – z powodu trudności finansowych – honorowo).

9. Uwaga końcowa

Integralną część niniejszego sprawozdania stanowią sprawozdania z pracy Oddziałów i Sekcji Towarzystwa złożone na Walnym Zgromadzeniu Towarzystwa 8 listopada 2019 roku.

Prezes Zarządu Głównego
Towarzystwa Kultury Języka
prof. dr hab. Józef Porayski-Pomsta

Warszawa, 8 listopada 2019 r.